

Valtuustoaloite luomuraaka-aineiden hankinnasta

240/02.08.00/2016, 61/00.02.00/2016, 544/00.02.00/2014

KV 12.12.2016 § 72

Lisätiedot:

ruokapalvelupäällikkö Anja Hankala, puh. 09 5056 446
kaupunginsihteeri Gun Söderlund, puh. 09 5056 238
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuutetut Colliander-Nyman ja Stolt ym. ovat jättäneet 13.6.2016 valtuustoaloitteen, jossa kysytään valtioneuvoston julkisista elintarvikehankinnoista annettuun periaatepäätökseen viitaten, miten Kauniaisten kaupunki edistää luomuraaka-aineiden ja lähiruoan käyttöä kaupungin ruokapalvelussa vuoteen 2020 mennessä (**oheismateriaali**).

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 29.6.2016 tavoitteena on ohjeistaa julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluissa sellaisiin hankintoihin, joiden tuottamisessa on noudatettu hyviä tuotantotapoja. Tuotanto-olosuhteissa otetaan tehostetusti huomioon mm. pellon hyvät viljelymenetelmät, ravinteiden kierrätys, tarpeen mukainen kasvinsuojelu ja eläinten hyvinvointi ja terveys sekä elintarviketurvallisuus.

Valtioneuvosto edellyttää, että julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa tavoitellaan korkeaa laatua ja kokonaistaloudellista kestävyyttä. Tähän päästään vaatimalla hankinnoissa sellaisten elintarvikkeiden ja ruokapalveluiden käyttöä, jotka on tuotettu ympäristön kannalta hyvillä viljely- ja tuotantomenetelmillä ja eläinten hyvinvointia ja elintarviketurvallisuutta edistävillä keinoilla.

Valtioneuvosto on 30.12.2015 päättänyt, että tietyt edellisen hallituksen strategiset linjaukset jäävät voimaan. Näihin kuuluvat vuonna 2013 hyväksytyt periaatepäätökset luomualan kehittämisohjelmaksi ja luomualan kehittämisen tavoitteiksi vuoteen 2010 sekä lähiruokaohjelmaksi ja lähiruokasektorin kehittämisen tavoitteiksi vuoteen 2020. Periaatepäätösten mukaisesti on edelleen ajankohtaista kannustaa kuntia ja maakuntia kasvattamaan tuoreuteen ja laatuun perustuvan lähiruoan ja luomuruoan osuutta hankinnoissa. Tavoitteeksi on esimerkiksi asetettu, että julkisissa keittiöissä tarjotusta ruoasta 20 % on luomua vuoteen 2020 mennessä. Erityisesti pyritään kasvattamaan luonnonmukaisesti tuotetun maidon osuutta julkisissa hankinnoissa.

Kauniaisten kaupungin ruokapalvelu on yhteistyössä Keravan ja Kirkkonummen kanssa kilpailuttanut elintarvikkeet. Kilpailutuksessa pyydettiin hinnat 21 luomutuotteelle, ja hinnat saatiin 16 luomutuotteelle. Kilpailutuksessa mukana olleet luomutuotteet ja niiden hinnat ilmenevät **oheismateriaalista**.

Tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa luomutuotteista käytetään lähinnä luomuhiutaleita aamupuuroissa. Jotkut päiväkodit käyttävät lisäksi luomunäkkileipää ja rasvatonta luomumaitoa. Kouluruokailussa luomutuotteita käyte-

tään enemmän, kuten esimerkiksi luomunäkkileipä, luomuruispala, rasvaton luomumaito, luomukikherne, kuivattu luomuherne, luomukaurahiutale ja valmisruoista luomuniittypihvit ja luomuporkkanapyörykät. Viimeksi luomuruokaa tarjottiin kouluissa ja päiväkodeissa 11.11.2016, kun Kasavuoren koulukeskuksessa vietettiin Ilmastopäivää.

Luomutuotteiden käyttöä halutaan lisätä niin varhaiskasvatuksessa kuin kouluruokailussa. Luomutuotteiden hintataso on kuitenkin liian korkea elintarvikemäärärahaan verrattuna, mikä osaltansa estää luomuraaka-aineiden lisäämistä ruokailuun. Toisaalta hankinnan esteenä on myös tavarantoimittajien luomutuotevalikoima. Luomutuotevalikoima vastaa heikosti suurkeittiöiden tarvetta; myyntierät ovat joko liian pieniä tai liian suuria, eikä luomutuotteita ole saatavilla ympäri vuoden.

MTK:n määritelmän mukaan lähiruoka on mahdollisimman lähellä tuotettua suomalaista ruokaa, jonka alkuperä, tuottaja ja valmistaja tiedetään. Määritelmä korostaa kotimaisuutta ja erityisesti ruoan jäljitettävyyttä. Voimassa olevan elintarvikehankintasopimuksen tuotteista noin 62 % on kotimaisia tuotteita, joista suurin osa voidaan jäljittää tuottajatilalle saakka. Kotimaisten ja erityisesti lähellä tuotettujen tuotteiden hankintahaasteena on elintarvikkeiden kilpailutus isoina kokonaisuuksina, suuret hankintamäärät joihin pieni lähituottaja ei pysty vastaamaan ja tuotteiden korkeat hinnat.

Valtioneuvoston päätöksen mukaista tavoitetta, 20 % luomua vuoteen 2020 mennessä, on vaikea saavuttaa ilman elintarvikemäärärahan vuosittaista korotusta tänä ajanjaksona. Erottamalla osa budjetoidusta elintarvikemäärärahasta luomutuotteiden hankintaa varten luomutuotteiden käyttöä voitaisiin lisätä vuosi vuodelta, tavoitteena valtioneuvoston tavoittelema taso. Lisäyksen voi toteuttaa asteittain erottamalla tulevana vuosina vuosittain enenevä prosenttimäärä (5–20 %) budjetoidusta elintarvikemäärärahasta (2017: 848 000 euroa) luomutuotteiden hankintaa varten.

KH:

KV merkitsee tiedokseen edellä olevan vastauksena valtuutettujen Colliander-Nymanin ja Stoltin ym. jättämään valtuustoaloitteeseen luomuraaka-aineiden hankinnasta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

.....

Valt. Colliander-Nyman ehdotti valt. Sederholmin kannattamana seuraavan pöytäkirjan hyväksymistä:

"Valtuusto päättää, että kaupunki tulevina vuosina korvamerkitsee vuosittain enenevän osan budjetoitavasta elintarvikemäärärahasta lähiruoan ja luomutuotteiden hankintaa varten, ja että ruokapalvelut kiinnittää seuraavan hankintaprosessin yhteydessä aiempaa suurempaa huomiota raaka-aineiden laatuun ja alkuperään. Samalla valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta huomioimaan kaupungin ruokapalvelun taloudelliset tarpeet vuoden 2018 talousarvion valmistelussa, jotta kyseinen kehitys olisi mahdollinen."

Pöytäkirja hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Pöytäkirja hyväksyttiin.

Samalla KV hyväksyi seuraavan pöytäkirjan:

Valtuusto päättää, että kaupunki tulevana vuosina korvamerkitsee vuosittain enenevän osan budjetoitavasta elintarvikemäärärahasta lähiruuan ja luomutuotteiden hankintaa varten, ja että ruokapalvelut kiinnittää seuraavan hankintaprosessin yhteydessä aiempaa suurempaa huomiota raaka-aineiden laatuun ja alkuperään. Samalla valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta huomioimaan kaupungin ruokapalvelun taloudelliset tarpeet vuoden 2018 talousarvion valmistelussa, jotta kyseinen kehitys olisi mahdollinen.